

KOMMUNE

Forslag til Kommunal planstrategi 2021-2024

Datert 19.11.2020

Innhold

1. Innledning	2
2. Overordnede føringer	3
2.1. Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging	3
2.2. Bærekraftig utvikling og FNs bærekraftsmål	3
2.3. Regional utviklingsplan og regionale planer	4
3. Hovedutfordringer	4
3.1. Samarbeid for å nå målene	5
3.2. Omdømmearbeid og identitetsbygging	5
3.3. Livskvalitet, trivsel og helse	6
3.4. Utvikle bærekraftige lokalsamfunn	8
3.5. Helhetlig boligplanlegging	8
3.6. Klimaomstilling	9
3.7. Framtidsrettet infrastruktur	11
3.8. Næringsutvikling	12
4. Evaluering av gjeldende kommuneplan	13
4.1. Kommuneplanens samfunnsdel 2015-2030	13
4.2. Kommuneplanens arealdel 2012-2023	13
5. Plan- og styringssystem	14
5.1. Evaluering	14
5.2. Justert plan- og styringssystem	15
6. Prioriterte planer i perioden 2021-2024	17

1. Innledning

Kommunal planstrategi er ikke en plan der det vedtas mål og strategier, men et styringsverktøy der kommunen prioriterer hvilke planoppgaver som skal igangsettes i denne kommunestyreperioden. Hensikten er å styrke den politiske styringen av hvilke planoppgaver som skal utarbeides, og å sikre at kommunens planarbeid ikke blir mer omfattende enn nødvendig.

Gjennom vedtak av planstrategien må kommunestyret ta stilling til om kommuneplanen helt eller delvis skal revideres. Planstrategien kan også brukes til å vurdere kommunens plansystem, og se helhetlig på kommunens planressurser og det samlede planbehovet. Brukt på riktig måte vil planstrategien bidra til større forutsigbarhet og sterkere sammenkobling av de ulike plandokumentene i kommunen. Prioriteringene i planstrategien viser hvilke planoppgaver kommunen skal bruke politiske og administrative ressurser på.

For å kunne vurdere planbehovet må viktige utviklingstrender og utfordringer for kommunen som samfunn og organisasjon være kjent. Det er utarbeidet et kunnskapsgrunnlag som inneholder tall og fakta for et bredt spekter av samfunnstema og gir en oversikt over de mest sentrale utviklingstrekkene. Målet er at dette skal bidra til en felles forståelse av nåsituasjonen og fremtidige behov i kommunen. Det er alltid utfordrende å presentere et samlet kunnskapsgrunnlag med oppdatert statistikk og data. Dette er særlig utfordrende i år på grunn av den pågående korona-pandemien. De langsiktige konsekvensene av pandemien er ukjente og vil påvirke utfordringsbildet i tiden framover.

Tall og statistikk må tolkes i lys av mer kvalitativ kunnskap om lokale forhold og faktorer som ikke kan måles ved hjelp av statistikk. Det har ikke vært rom for direkte medvirkning fra innbyggere i arbeidet med planstrategien. Gjennom planarbeid, prosjekter og tjenesteutvikling legges det imidlertid til rette for medvirkning i ulik grad og form. Kunnskapen som kommunen opparbeider seg gjennom disse prosessene, er med i vurderingene som er gjort i planstrategien. Det er gjennomført prosesser med kommunens mellomledere, Utvalg for oppvekst og levekår og Utvalg for teknikk og miljø som gir viktige innspill til utfordringsbildet.

Regjeringen er tydelig på at FNs bærekraftsmål skal være en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen. Målene får fram hvordan sosiale, økonomiske og miljømessige dimensjoner ved bærekraft påvirker hverandre, og viser behovet for en helhetlig tilnærming til utviklingsspørsmål. Hovedutfordringene som presenteres i planstrategien gjenspeiler dette og viser et utfordringsbilde på tvers av fag og sektorer.

2. Overordnede føringer

2.1. Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging

Regjeringen legger hvert fjerde år fram nasjonale forventninger til regional og kommunalplanlegging. Forventningene skal fremme en bærekraftig utvikling, og følges opp i kommunale og regionale planstrategier og planer.

I dokumentet legger regjeringen vekt på at vi står overfor fire store utfordringer:

- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
- Å skape et trygt samfunn for alle

Det legges vekt på å styrke kommunens rolle som samfunnsutvikler og at kommunal planlegging er et sentralt verktøy for å utøve denne rollen. Kommuneplanens samfunnsdel skal brukes for å gi strategisk retning til samfunnsutviklingen og for å gjøre planleggingen mer forutsigbar. Planene må følges opp i økonomiplanleggingen.

De nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging 2019-2023 finner du her: <https://www.regjeringen.no/contentassets/cc2c53c65af24b8ea560c0156d885703/nasjonale-forventninger-2019-bm.pdf>

2.2. Bærekraftig utvikling og FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål består av 17 mål og 169 delmål, og er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Et av hovedprinsippene er at ingen skal utelates og at det derfor er de mest sårbare menneskene som må prioriteres.

Regjeringen sier at FNs bærekraftsmål skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer og målene skal være del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen. De 17 bærekraftsmålene henger tett sammen og får fram hvordan miljømessige, sosiale og økonomiske dimensjoner ved bærekraft påvirker hverandre. Alle deler av samfunnet må bidra for å nå målene, og det er behov for en helhetlig tilnærming på tvers av fag og sektorer.

Askøy kommune skal legge bærekraftig utvikling og FNs bærekraftsmål til grunn for sin planlegging og virksomhet. Dette må innarbeides og tydeliggjøres i kommuneplanens samfunnsdel. Ved revidering av samfunnsdelen må det gjennomføres prosesser for å forankre arbeidet, se bærekraftsmålene i en lokal sammenheng og finne ut hvordan Askøy kommune skal jobbe systematisk for å bidra til å nå bærekraftsmålene.

2.3. Regional utviklingsplan og regionale planer

Regional utviklingsplan 2020-2024 er den regionale planstrategien til Vestland og viser de viktigste regionale utviklingstrekkene og utfordringene. Utviklingsplanen definerer fire langsiktige mål for samfunnsutviklingen:

- Mål 1 - Vestland som det ledende verdiskapningsfylket og nasjonal pådriver for et regionalisert og desentralisert Norge
- Mål 2 – Klima og miljø som premiss for samfunnsutvikling
- Mål 3 – Lokalsamfunn som ramme for gode hverdagsliv
- Mål 4 – Like muligheter til å delta i verdiskaping

Planen viser også hvilke regionale planer fylkeskommunen skal utarbeide, revidere eller videreføre i perioden. Kommunen skal legge utviklingsplanen og de regionale planene til grunn for sitt planarbeid.

Regional utviklingsplan finner du her:

<https://www.vestlandfylke.no/globalassets/planlegging/regional-planstrategi/utviklingsplan-for-vestland-vedteken-nett.pdf>

Oversikt over regionale planer og planarbeid finner du her:

<https://www.vestlandfylke.no/planlegging/regional-planlegging/>

3. Hovedutfordringer

Med bakgrunn i kunnskapsgrunnlaget er det løftet fram noen hovedutfordringer for kommunen, som ser viktige utviklingstrekk og utfordringer på tvers av fagområder og sektorer. Hver hovedutfordring er knyttet til et sentralt bærekraftsmål. De 17 bærekraftsmålene henger imidlertid tett sammen og påvirker hverandre. Det er derfor nødvendig å jobbe med flere bærekraftsmål samtidig når vi skal løse utfordringene våre. Dette er forsøkt illustrert for hver hovedutfordring.

3.1. Samarbeid for å nå målene

Utfordringene kommunen skal løse er sammensatte og komplekse. Bærekraftsmål 17 handler om at myndigheter, næringslivet og sivilsamfunnet må samarbeide for å oppnå bærekraftig utvikling. Skal vi klare å nå FNs bærekraftsmål må samfunnsutfordringene løses på tvers av sektorer og forvaltningsnivå.

Tverrfaglig samarbeid er nødvendig for å sikre helhetlige tjenester til kommunens innbyggere. Kommunen har mange etablerte former for strukturert og tverrfaglig samhandling. Likevel løftes tverrfaglig samarbeid fram som en utfordring for alle sektorene. Dette viser at det er nødvendig å jobbe kontinuerlig og systematisk for hele tiden å utvikle og forbedre former for samhandling.

Et godt samspill mellom politikere og administrasjon er avgjørende for å nå ønsket samfunnsutvikling. I Askøy kommune har det vært kultur for å holde politikk og administrasjon adskilt og det mangler gode arenaer for samspill i saker som krever dette. Det er et felles ansvar å aktivt bidra til å utvikle og vedlikeholde en kultur som ivaretar god dialog.

Enighet om felles mål og prioriteringer er en forutsetning for godt samarbeid. Plan- og styringssystemet er det viktigste verktøyet for å sikre at alle jobber mot samme mål. Askøy kommune må ha mer fokus på langsiktig og strategisk planlegging. Dagens plansystem gir ikke tilstrekkelig mulighet for strategisk planlegging, og plansystemet bør gis større fleksibilitet. Sammenhengen mellom mål og strategier i planer og prioriteringer i økonomiplanen må bli tydeligere.

Behov for planer og utredninger:

- Justering av plansystemet
- Samarbeid og samhandling som tema i kommuneplanens samfunnsdel

3.2. Omdømmearbeid og identitetsbygging

Omdømme handler om hvordan kommunen blir oppfattet av omverden, men det viktigste er hvordan vi blir oppfattet av egne innbyggere. Tillit mellom kommunen og innbyggerne er viktig for at man skal oppleve at Askøy er et godt sted å bo. Bærekraftsmål 16 handler om å fremme fredelige og inkluderende samfunn for å sikre bærekraftig utvikling. For Askøy kommune handler dette blant annet om å sikre lydhøre, inkluderende, deltakelsesbaserte og transparente beslutningsprosesser på alle nivåer.

Askøy har hatt sterk befolkningsvekst over tid som har gitt oss utfordringer i forhold til blant annet teknisk og sosial infrastruktur. Stor tilflytning, nærhet til Bergen og mangel på tydelig kommunesenter og lokalsentre gjør at det er vanskelig å definere en felles identitet for kommunen.

Et godt omdømme styrker kommunens posisjon i forhold til innbyggere, brukere, næringsliv og myndigheter. Internt bidrar godt omdømme til å gjøre medarbeiderne trygge og øker trivselen. En bevisst strategi for omdømmebygging som handler om hvilke kjerneverdier vi står for og definerer Askøy kommunes identitet, kan bidra til å bedre kommunes omdømme.

Behov for planer og utredninger:

- Strategi for omdømmebygging i forbindelse med revidering av kommuneplanens samfunnsdel
- Områdeplan for Kleppetø – arbeid pågår
- Områdeplan for Byneset – arbeid pågår
- Områdeplan for Ravnanger

3.3. Livskvalitet, trivsel og helse

Innbyggere som har god helse og livskvalitet og trives i nærmiljøet sitt, er en viktig forutsetning for å målet om bærekraftig utvikling. Kommunen har plikt til å forebygge og bidra til utjevning av sosiale helseforskjeller. Ulike livsfaser har ulike utfordringer, og kommunen må tilrettelegge for en utvikling som ivaretar innbyggernes helse og livskvalitet.

Befolkningens helse og livskvalitet påvirkes av mange forhold, og tverrsektoriell innsats er helt nødvendig. Arbeidet for å nå bærekraftsmål 3 – God helse og livskvalitet for alle, berører derfor stort sett alle samfunnsområder, og påvirkes og understøttes av en rekke andre bærekraftsmål.

Askøy kommune har en ung befolkning og andelen barn mellom 0 og 18 år er høyere på Askøy enn i fylket og nasjonalt. Å skape oppvekstvilkår med gode rammer for barn og unges liv og utvikling er en av de viktigste oppgavene i samfunnet. Kommunen må derfor ha spesielt fokus på faktorer som fremmer eller hemmer helse og livskvalitet for barn og unge, og rette innsats mot disse.

Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Barns rett til et trygt barnehagemiljø tydeliggjøres også i nye sentrale føringer for barnehagene. Konsekvensene av mobbing og utestengelse er store, og Askøy må fortsette arbeidet med å skape et mobbefritt samfunn og legge til rette for trygge barnehage og skolemiljø.

Vold og overgrep er et samfunnsproblem som forekommer også i vår kommune. Barneverntjenesten har et økende antall meldinger som omhandler vold, høykonflikt i familier og tidlig rusdebut. Dette er utfordringer som må møtes med tiltak for at barna og ungdommene ikke skal få store helseutfordringer i voksen alder.

Askøy står overfor store endringer i befolkningssammensetningen. Uavhengig av hvilket scenario for befolkningsvekst en legger til grunn, kan vi vente en sterk økning i antall eldre. Hvordan vi skal utforme bærekraftige tjenester vil være en utfordring i årene framover. Det er viktig å redusere etterspørselen av omsorgstjenestene og tilpasse tjenestestrukturen til en endret demografi. Kommunen må tilrettelegge for et aldersvennlig samfunn og vektlegge helsefremmende og forebyggende arbeidet som gjør innbyggerne i stand til å kunne ta riktige og gode helsevalg. Det må i større grad utvikles tjenester som støtter opp under hverdagsrehabilitering, egenmestring, nettverksbygging og brukermedvirkning.

Behov for planer og utredninger:

- Kommuneplanens samfunnsdel - revidering
- Temaplan Morgendagens omsorg - revidering
- Temaplan Rus og psykisk helse – revidering
- Handlingsplan Likestilling og mangfold – revidering
- Handlingsplan mot vold i nære relasjoner – revidering
- Interkommunal handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme - revidering
- Temaplan Skole – revidering
- Temaplan Barnehage – revidering

- Handlingsplan Idrett, friluftsliv og aktivitet – revidering
- Handlingsplan – Frivillighet på Askøy - revidering
- Helseberedskapsplan – revidering

3.4. Utvikle bærekraftige lokalsamfunn

Gode lokalsamfunn har stor betydning for livskvalitet og trivsel. Sosial bærekraft handler om tilhørighet og like muligheter til å delta i samfunnet. Innbyggernes ressurser er den viktigste faktoren for utvikling av bærekraftige lokalsamfunn. Bærekraftsmål 10 handler om å sikre like muligheter og redusere forskjeller i levekår. Dette henger tett sammen med bærekraftsmål 11 som handler om å tilrettelegge for trygge og robuste lokalsamfunn der alle blir inkludert.

Mangel på møteplasser og sosiale arenaer blir stadig løftet fram som en utfordring i Askøy kommune. En god møteplass kjennetegnes ved at den tiltrekker seg mennesker i ulike aldre og livssituasjoner. Fordi mennesker er forskjellige og dagene byr på ulike situasjoner trenger vi nettverk av møteplasser tilpasset ulike behov. Dette gir også flere muligheter for å mobilisere de ressursene som finnes i lokalsamfunnet.

Skal kommunen alene løse alle utviklingsoppgaver, er det ofte vanskelig å få ressursene til å strekke til. Kommunen kan gjennom sine planprosesser og prosjekter bidra til at bygder og lokalsamfunn mobiliserer sine ressurser og fremme sosial bærekraft. Når innbyggere og frivillighet involveres, vil mangfoldet av erfaringer, ressurser, kompetanse og ideer utløse større utviklingskapasitet i lokalsamfunnet.

Behov for planer og utredninger:

- Kommuneplanens arealdel – arbeid pågår
- Kommuneplanens samfunnsdel - revidering
- Kommunedelplan Kultur, idrett og friluftsliv - revidering
- Handlingsplan Frivillighet på Askøy – revidering

3.5. Helhetlig boligplanlegging

Helhetlig boligplanlegging er nøkkelen til gode boliger, gode bomiljø og bærekraftige lokalsamfunn og sentrumsområder. Det handler om hvor det skal bygges, hvilke boligtyper som skal bygges og hvilke kvaliteter boligene og boligområdene ha skal. Bærekraftsmål 11 slår fast at byer og lokalsamfunn må være inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige.

Askøy kommune har et spredt utbyggingsmønster og en ensidig boligsammensetning der omtrent 70 prosent er eneboliger. Den sterke befolkningsveksten de siste årene har medført store utfordringer knyttet til sosial og teknisk infrastruktur. Gjeldende kommuneplanens arealdel er utdatert og ikke i tråd med målsettinger i kommuneplanens samfunnsdel eller nasjonale og regionale føringer.

Manglende skolekapasitet er en stor utfordring for kommunen. Rekkefølgekrav om skolekapasitet hindrer utbygging i sentrale strøk og medfører at utbyggingen blir tilfeldig og uforutsigbar for utbyggere. Store deler av utbyggingen skjer i uregulerte områder eller etter eldre reguleringsplaner. Dette gjør at det bygges boligområder uten viktige kvaliteter som gang- og sykkelveger, møteplasser og utearealer.

Nytt forslag til kommuneplanens arealdel ble lagt frem for politisk behandling januar 2019. Planforslaget legger opp til en mer forutsigbar utbygging og setter tydeligere krav til kvalitet i boligområder. Planforslaget er i tråd med nasjonale og regionale føringer. Det er avgjørende at arbeidet med rullering av arealdelen ferdigstilles for å legge til rette for en bærekraftig arealpolitikk. Arealdelen må ses i sammenheng med skolestrukturen og skolebruksplanen.

Behov for planer og utredninger:

- Kommuneplanens arealdel – arbeid pågår
- Helhetlig boligstrategi
- Skolebruksplan – arbeid pågår
- Områdeplan Kleppestø – arbeid pågår
- Områdeplan Byneset – arbeid pågår
- Områdeplan Ravnanger – oppstart

3.6. Klimaomstilling

Klima, miljø og naturressurser legger grunnlaget for både miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft. Hensynet til klima og miljø bør være en premiss for den lokale samfunnsutviklingen. Mål 13 er å handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem. For å nå målet er det nødvendig med en bred samfunnsinnsats og mange andre bærekraftsmål spiller en vesentlig rolle.

Askøy kommune må bidra til nå nasjonale mål om å redusere klimagassutslipp. Den største kilden til direkte klimagassutslipp på Askøy er utslipp fra sjøfart og vegtrafikk. Det er særlig utslipp fra vegtrafikken kommunen har virkemidler til å gjøre noe med, og utfordringen er særlig knyttet til å redusere utslipp fra personbiltrafikken. Gjennom sin arealpolitikk kan Askøy kommune ta grep for å sikre et mer klimavennlig utbyggingsmønster og tilrettelegge for infrastruktur for kollektiv, sykkel og gange. Det viktigste verktøyet for dette er kommuneplanens arealdel.

Det er en utfordring å få klimaarbeidet godt integrert i kommunens rutiner og å prioritere klimaomstilling i planlegging og utviklingsarbeid. Som planmyndighet, byggherre, drifter og innkjøper har kommunen ulike roller og virkemidler for å bidra til å redusere både direkte og indirekte klimagassutslipp. Kommunen kan gjennom strenge klimakrav i offentlige anskaffelser bidra til å redusere eget klimagassutslipp og samtidig stimulere markedet for klima- og miljøvennlige bygg, anlegg, produkter og tjenester.

Klimaomstilling betyr også at kommunen må tilpasse samfunnet slik at vi blir mer robust i møte med klimaendringene. Klimaforskning viser at det blir et villere, våtere og varmere klima med nye nedbørsmønstre, mer flom og tørke. Den største utfordringen på Askøy er i første omgang økt nedbør og nedbørintensitet med tilhørende økt fare for flom. Overvannshåndtering må være et viktig tema i planlegging, utbygging og drift fremover.

Arealendringer som nedbygging, gjengroing og oppstykking av naturen er den største trusselen mot naturmangfold. Askøy har et stort utbyggingspress, og det er utfordrende å se de samlede konsekvensene av en bit-for-bit nedbygging. Det er derfor viktig med oppdatert kunnskap og kartfesting av ulike naturverdier. Tap av natur fører ikke bare til at arter og naturtyper blir borte for alltid, men det truer også store deler av livsgrunnlaget vårt, som matsikkerhet, tilgang på drikkevann og motstand mot ekstremvær. For Askøy er det blant annet viktig å ta vare på myrer og våtmarksområder for å tilpass oss et våtere klima.

Behov for planer og utredninger:

- Kommuneplanens arealdel – arbeid pågår
- Kommunedelplan Klima, miljø og infrastruktur – arbeid pågår
- Helhetlig ROS – revidering
- Overordnet beredskapsplan - revidering

3.7. Framtidsrettet infrastruktur

Infrastruktur er den underliggende strukturen som må være på plass for at et samfunn skal fungere. Tilgang til effektiv transport og infrastruktur har betydning for næringsutvikling, verdiskaping og omstillingsevne. Investeringer i infrastruktur som transport, vann og avløp, energi og informasjonsteknologi er avgjørende for å skape en bærekraftig utvikling.

Bærekraftmål 9 handler om å bygge solid infrastruktur og fremme inkluderende og bærekraftig industrialisering og innovasjon. En framtidsrettet infrastruktur er avgjørende for å oppnå både økonomisk, miljømessig og sosial bærekraft, og er en forutsetning for å nå flere andre bærekraftsmål.

Sikker vannforsyning og forskriftsmessig avløpshåndtering er prioriterte oppgaver for Askøy i perioden framover. Kommunens vannverk har for liten kapasitet, og for å opprettholde sikkerheten i vannforsyningen må nytt vannverk etableres så raskt som mulig. Eksisterende avløpsanlegg for tettbebyggelsen på søre Askøy tilfredsstiller ikke krav til rensing i gjeldende forskrifter, og det kreves store investeringer knyttet til bygging av nytt ledningsnett og nye renseanlegg. Andelen av befolkningen på Askøy som er tilknyttet kommunale vannverk er vesentlig lavere enn for landet, fylket og nabokommuner. Både i forhold til økonomi, sikker vannforsyning og forsvarlig avløpshåndtering er det på lang sikt avgjørende at så mange innbyggere som mulig tilknyttes offentlig vann og avløp.

Det kommunale og fylkeskommunale vegnettet på Askøy står overfor store utfordringer når det gjelder fremkommelighet, trygghet og sikkerhet. Samtidig må kommunen planlegge for og bidra til å utvikle infrastruktur som fremmer økt bruk av gange, sykkel og kollektivtrafikk. Byvekstavtalen for Bergensområdet sikrer Askøy kommune 32,2 millioner kroner årlig innenfor avtaleperioden, til tiltak innenfor gange og sykkel, kollektivtransport og innfartsparkering. Arbeidet med å følge opp dette må prioriteres, blant annet ved å utarbeide nødvendige reguleringsplaner og gjennom deltagelse i Miljøløftet.

Behov for planer og utredninger:

- Kommuneplanens arealdel – arbeid pågår
- Kommunedelplan Klima, miljø og infrastruktur – arbeid pågår
- Helhetlig ROS – revidering
- Overordnet beredskapsplan - revidering
- Handlingsplan Avløp og vannmiljø – arbeid pågår

- Handlingsplan Vann - oppstart

3.8. Næringsutvikling

For at folk skal trives må det ikke bare finnes gode bo- og livskvaliteter. Et rikt næringsliv gir arbeidsplasser, inntekter og viktige bidrag til lokal samfunnsutvikling. Bærekraftsmål 8 handler om å fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle. Et godt samarbeid og god kommunikasjon mellom kommune, næringsliv og andre aktører som utdanningsinstitusjoner, lag, organisasjoner og innbyggere er avgjørende for at kommunen skal lykkes med næringsutvikling.

Askøy kommune har stor utpendling, og omtrent 60 prosent av innbyggerne pendler til Bergen og andre omegnskommuner for å jobbe. De fleste som pendler ut, jobber innenfor områder som helse, finansiering, forsikring, informasjon og kommunikasjon. En annen stor utfordring for kommunen er handelslekkasje. Dekningsgraden på dagligvarer er høy, men dekningsgraden på spesielt utvalgsvarer som klær, sko og møbler er lav.

En forutsetning for å lykkes med lokal næringsutvikling er at kommunen har en tydelig næringsprofil. Hvilke næringer og arbeidsplasser Askøy kommune skal satse på og hvordan en skal gå frem for å øke handelen på Askøy er viktige utfordringer som må løses.

Målestokken for næringsutvikling i en kommune er blant annet knyttet til i hvor stor grad næringsplaner og andre strategiske planer blir fulgt opp. Arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel og arealdel bør være viktige prioriteringer for å få til en tydelig næringsprofil og en bedre og mer målrettet næringsutvikling.

Behov for planer og utredninger:

- Kommuneplanens samfunnsdel – revidering
- Kommuneplanens arealdel – arbeid pågår
- Områdeplan Kleppestø – arbeid pågår
- Områdeplan Ravnanger – oppstart

4. Evaluering av gjeldende kommuneplan

Kommuneplanen er kommunens øverste styringsdokument, og består av to deler: En samfunnsdel og en arealdel. Gjennom vedtak av kommunal planstrategi skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan helt eller delvis skal revideres.

4.1. Kommuneplanens samfunnsdel 2015-2030

Kommuneplanens samfunnsdel 2015-2030 ble vedtatt i Kommunestyret i juni 2015. Samfunnsdelen bygger på grundige prosesser både i organisasjonen og politisk miljø, og bred medvirkning fra innbyggere, næringsliv, lag og organisasjoner. Samfunnsdelen fastsetter satsingsområder, mål og strategier. Planen løfter fram fem satsingsområder for ønsket samfunnsutvikling:

- Den helsefremmende øyen
- Den levende øyen
- Den grønne øyen
- Den unge øyen
- Den skapende øyen

Gjeldende samfunnsdel er i tråd med nasjonale og regionale føringer. Planen legger opp til en bærekraftig utvikling og tar opp i seg FNs bærekraftsmål og intensjonen bak disse, selv om bærekraftsmålene først ble vedtatt etter samfunnsdelen. Arbeidet med bærekraftsmålene må følges opp lokalt, og det er derfor naturlig at dette forankres tydelig i en framtidig samfunnsdel.

Samfunnsdelen er enkel og kortfattet. Dette er en struktur som bør videreføres. Planen brukes aktivt i organisasjonen, men den brukes hovedsakelig for å forankre og bekrefte aktiviteter og prosjekter, i stedet for at samfunnsdelen legger føringer for hvilke prioriteringer og tiltak vi skal gjennomføre.

Skal samfunnsdelen fungere som et styringsverktøy er det viktig at den er oppdatert og aktuell i forhold til dagens utfordringer. Det er behov for å justere planen, blant annet i forhold til utfordringer knyttet til endringer i demografi.

Samfunnsdelen inneholder arealstrategier som gir føringer for kommunens arealbruk. Arealstrategiene er i tråd med nasjonale og regionale føringer og vedtatte mål for samfunnsutvikling. Det vurderes ikke som nødvendig å revidere disse.

Kommuneplanens samfunnsdel bør revideres i denne kommunestyreperioden.

4.2. Kommuneplanens arealdel 2012-2023

Kommuneplanens arealdel ble vedtatt i desember 2012. Arealdelen er et virkemiddel for å sikre at arealbruken i kommunen bidrar til å nå de målene som er vedtatt for kommunens utvikling.

Gjeldende kommuneplan er utdatert og ikke i tråd med nasjonale og regionale føringer eller vedtatte mål for samfunnsutviklingen. Å styre etter gjeldende arealdel byr på en rekke utfordringer. Planen viderefører et spredt utbyggingsmønster og gir ikke kommunen tilstrekkelig verktøy til å styre utbyggingen. Dette gjør det vanskelig å planlegge sosial og teknisk infrastruktur, og utvikle gode boligområder med tilgang til kvaliteter som møteplasser, tilgang til service og tjenester, kollektivtrafikk, gang og sykkelveger, uteområder og lekeplasser.

Formannskapet vedtok oppstart av rullering av kommuneplanens arealdel i november 2016. I januar 2019 la rådmannen fram forslag til ny arealdel. Behandling av saken har vært utsatt, men ble satt på sakskartet igjen november 2020.

Vedtak av kommuneplanens arealdel bør være en hovedprioritering i kommunestyreperioden.

5. Plan- og styringssystem

Et enkelt og strukturert plansystem rettet mot gjennomføring er viktig for å bidra til god og effektiv styring av kommunen. Det må være sammenheng mellom kommunens ulike planer, fra kommuneplanens samfunnsdel via kommunedelplaner, temaplaner og handlingsplaner, til kommuneplanens handlingsdel og økonomiplan.

5.1. Evaluering

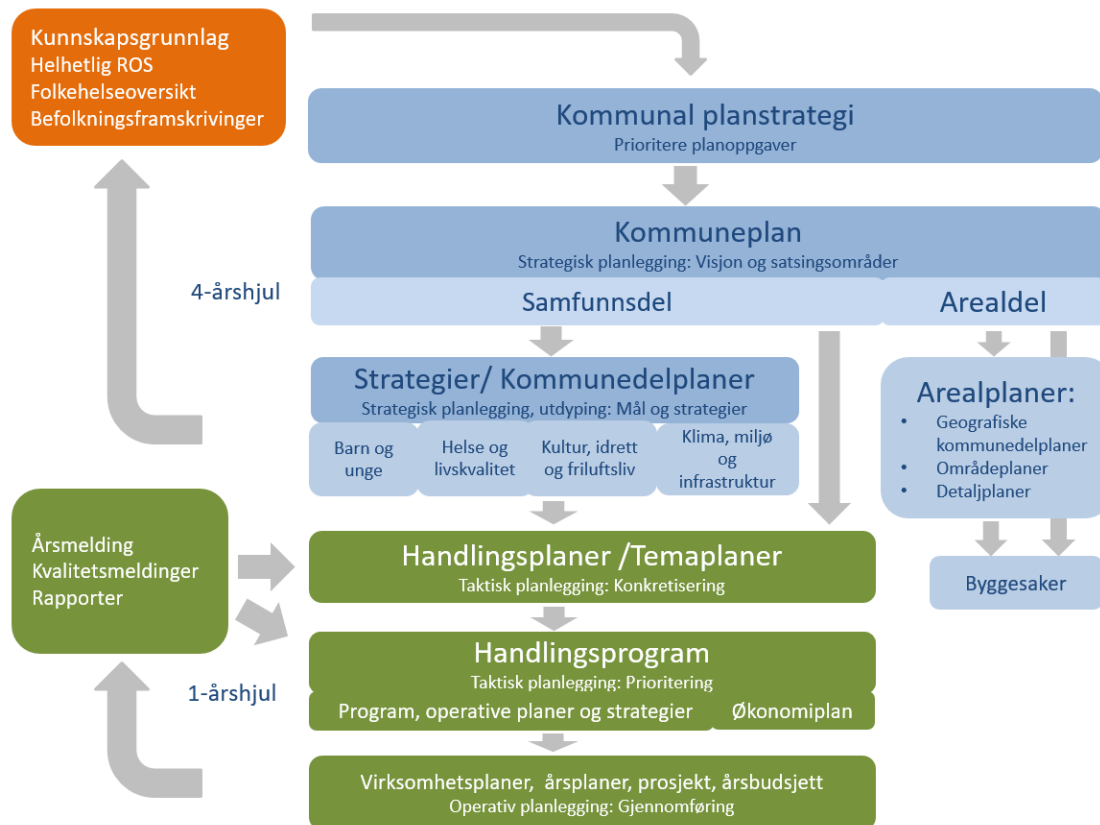
Plansystemet har vært vurdert i planstrategi 2012-2016 og planstrategi 2016-2020. Erfaringer og tilbakemeldinger fra organisasjonen viste at det var et behov for å forsøke å forenkle plansystemet og redusere antall planer. Dette ble forsøkt løst gjennom å tydeliggjøre nivåene i plansystemet, ved å innarbeide faste tverrfaglige kommunedelplaner og å gjøre temaplan-nivået mer tiltaksrettet.

Erfaringene er at sektorene har svært ulike planbehov, blant annet som følge av ulikt utfordringsbilde og nye satsinger, krav og føringer fra myndighetene. Dette gjør at vi må åpne opp for et mer fleksibelt plansystem med rom for tilpasning. Samtidig må planhierarkiet være tydelig med definerte plantyper. Planene må følge opp og vise hvordan de skal bidra til å nå målene i kommuneplanens samfunnsdel.

Vi ønsker å bli flinkere til å utvikle og gjennomføre gode løsninger sammen med innbyggere, næringsliv og frivillighet. For å få det til må vi alle jobbe mot felles målsettinger og satsingsområder. Det må legges større vekt på strategiske planer og mindre vekt på detaljerte mål og tiltak, slik at det blir økt og målrettet handlingsrom.

Hierarkiet i plansystemet videreføres. For å styrke det strategiske nivået i plansystemet, åpnes det opp for andre planer og strategier enn faste kommunedelplaner.

5.2. Justert plan- og styringssystem

Kommunal planstrategi	Kommunal planstrategi er et verktøy for å prioritere planoppgaver i kommunestyreperioden. Gjennom planstrategien skal kommunestyret ta stilling til om kommuneplanen skal revideres, helt eller delvis.
Kommuneplan	Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsdokument, og skal være et strategisk virkemiddel for kommunens utvikling. Kommuneplanen er en langsiktig plan med en tidshorisont på 12 år. En samlet kommuneplan består av en samfunnsdel med handlingsdel og en arealdel. Kommuneplanens samfunnsdel tar strategiske valg for utviklingen av kommunesamfunnet og kommunen som organisasjon. Samfunnsdelen fastsetter satsingsområder, mål og strategier. Kommuneplanens arealdel skal vise sammenhengen mellom fremtidig samfunnsutvikling og arealbruk. Arealdelen består av planbeskrivelse, plankart og bestemmelser og fastlegger kommunens arealbruk med juridisk bindende virkning.

Kommunedelplaner og strategier	Strategiske planer og dokumenter skal utdype og klargjøre kommunens satsingsområder og mål innenfor viktige områder. Kommunedelplanene skal være overordnede og strategiske og må følge plan- og bygningslovens krav til utforming og prosess. Planene har en tidshorisont på 12 år og fastsetter mål og strategier for det gitte temaet.
Handlingsplaner og temaplaner	Dette er planer som utarbeides etter krav i sektorlov eller etter behov for å planlegge kommunens egen virksomhet. Disse planene skal vise hvordan overordnede målsettinger og strategier skal følges opp og iverksettes, og er mer handlingsrettet og konkret enn kommunedelplanene. Planene skal ha en tidshorisont på 4 år og inneholde tiltak. Tiltak skal være en tidsavgrenset aktivitet som kommer i tillegg til ordinær aktivitet og drift. Det stilles ingen formelle krav til planprosessen for planene, men krav til prosess og medvirkning skal vurderes ved oppstart av hver plan. Planen skal rulleres årlig og være et innspill til kommunens økonomiplan- og budsjettarbeid.
Handlingsprogram	Handlingsprogrammet består av kommuneplanens handlingsdel og økonomiplanen, og er koblingen mellom kommunens planer og kommunenes økonomiplanlegging. Kommuneplanens handlingsdel er hjemlet i plan- og bygningsloven og skal vise hvordan kommuneplanens samfunnsdel skal følges opp de fire påfølgende år. Økonomiplanen er hjemlet i kommuneloven og skal angi hvordan kommunen skal anvende sine ressurser for å nå vedtatte politiske mål. Det er i arbeidet med handlingsprogrammet at tiltak fra handlingsdelene som krever tilføring av friske midler blir prioritert og tildelt midler. Handlingsprogrammet har en tidshorisont på 4 år og skal rulleres årlig.
Operativ planlegging	Styringssystemet følger opp overordnede mål og strategier i kommuneplan og handling- og temaplaner, og konkretiserer resultat-krav og tiltak for å nå målene. Styringssystemet har følgende hovedkomponenter: • Visjon og verdier • Handlingsprogram • Omstillingsprogram • Virksomhetsplaner • Internkontroll • Styringsverktøy som budsjett, kvalitetssystem og årshjul

6. Prioriterte planer i perioden 2021-2024

Under følger en oversikt over planer som prioriteres i denne kommunestyreperioden.

Kommuneplan	Ny	Revisjon	Ansvar	Kommentar
Kommuneplanens arealdel		X	Plan og bygg	Arbeid pågår
Kommuneplanens samfunnsdel		X	Plan og bygg	

Kommunedelplaner	Ny	Revisjon	Ansvar	Kommentar
Kommunedelplan Klima, miljø og infrastruktur		X	Plan og bygg	Arbeid pågår
Kommunedelplan Kultur, idrett og friluftsliv		X	Plan og bygg	

Temaplaner og handlingsplaner	Ny	Revisjon	Ansvar	Kommentar
Handlingsplan Klima, miljø og infrastruktur	X		Plan og bygg	Utarbeides parallelt med kommunedelplanen
Tverrfaglig handlingsplan Barn og unge	X		Samarbeidsutvalget for barn og unge	Handlingsplan for å følge opp Kommunedelplan barn og unge
Likestillings- og mangfoldsplan		X	Familie og inkludering	
Handlingsplan Rus og psykisk helse		X	Familie og inkludering	
Temaplan Morgendagens omsorg		X	Helse og omsorg	
Temaplan skole		X	Skole	
Skolebruksplan		X	Skole	Arbeid pågår
Temaplan barnehage		X	Barnehage	

Handlingsplan Idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet		X	Kultur og idrett	
Handlingsplan Frivillig Askøy		X	Kultur og idrett	
Handlingsplan Avløp og vannmiljø	X		Teknisk	Arbeid pågår
Handlingsplan Vann	X		Teknisk	

Krise- og beredskapsplaner	Ny	Revisjon	Ansvar	Kommentar
Helhetlig ROS-analyse		X	Teknisk	
Overordnet beredskapsplan		X	Teknisk	
Helseberedskapsplan		X	Helse og omsorg	

Områdeplaner:	Status
Plan 510 Kleppestø sentrum	Meldt oppstart. Arbeid med planforslag har startet
Plan 369 Byneset	Utarbeidet mulighetsstudie. Arbeid med planforslag pågår.
Områdeplan Ravnanger	Oppstart i løpet av perioden